

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Розвиток малого підприємництва в Україні є одним із пріоритетних напрямів регіональної політики як окремих регіонів, так і країни в цілому, оскільки пов'язаний з вирішенням низки питань не тільки економічного, але й соціального характеру. Діяльність малих підприємств у першу чергу орієнтована на місто чи селище, де вони функціонують. Тому їх розвиток у певній мірі залежить від дієвості органів місцевого самоврядування. З іншого боку, підприємництво відіграє значну роль у підвищенні соціально-економічного рівня розвитку регіонів, подоланні існуючих територіальних диспропорцій. Тому формування основних напрямів підвищення ефективності функціонування малого підприємництва на регіональному рівні повинно базуватися на урахуванні інтересів територіальної громади, органів регіонального управління та місцевого самоврядування, бізнесових структур, тобто всіх суб'єктів економічної діяльності, розташованих у межах регіону. Досягнення компромісів між конкуруючими або різноспрямованими інтересами органів влади та підприємців є однією із цілей забезпечення ефективного розвитку підприємництва у регіоні.

Важливим показником аналізу економічного стану підприємництва як в країні, так і в регіоні є показник кількості малих підприємств на 10 тис. осіб населення, який протягом 2010-2014 рр. по Україні залишався майже незмінним і становив 70 малих підприємств, що значно менше, ніж в попередні роки. Найкраще значення цього показника було у 2007 р. – 84 одиниці [1]. Для порівняння, кількість малих підприємств на 10 тис. осіб наявного населення складає: у Великобританії – 460, у Німеччині – 370, в Італії – 680, у США – 472 [2, с. 59].

Одним із важливих показників, що характеризує ефективність розвитку підприємництва, є обсяг реалізованої продукції. Основні показники діяльності малих підприємств Тернопільщини за 2010-2014 рр. подано в табл. 1.

Таблиця 1

Основні показники діяльності малих підприємств Тернопільщини за 2010-2014 рр.

Показники	Роки				
	2010	2011	2012	2013	2014
1	2	3	4	5	6
Малі підприємства, всього	4410	4410	4410	4410	4410
Кількість підприємств у розрахунку на 10 тис. осіб наявного населення, одиниць	41	43	42	46	45

1	2	3	4	5	6
Кількість зайнятих працівників, тис. осіб	34,8	34,8	34,8	34,8	34,8
Кількість найманих працівників, тис. осіб	33,3	30,4	28,6	28,0	27,3
Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг), тис. грн.	4362,8	4362,8	4362,8	4362,8	4362,8
Частка обсягу реалізованої продукції малих підприємств до загального обсягу реалізації суб'єктів малого підприємництва, %	53,1	53,1	53,1	53,1	53,1
У відсотках до загального обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктів господарювання – підприємств	25,3	15,8	12,2	13,0	13,2

Примітка. Розроблено автором на основі [3].

Таким чином, з метою ефективного функціонування малого підприємництва як одного із дієвих чинників зниження регіональних диспропорцій в Україні та забезпечення якісного економічного зростання в державі необхідно [4, с. 563]:

- удосконалити законодавчі та нормативно-правові акти в галузі формування сприятливого середовища господарювання і стимулювання реалізації пріоритетних напрямів функціонування підприємницьких структур;
- стимулювати дієвість асоціацій товаровиробників з метою налагодження координації взаємодії між владними структурами і суб'єктами підприємницької діяльності;
- забезпечити розвиток соціального партнерства органів влади, підприємницьких структур, громадських організацій;
- удосконалити систему формування, розробки та реалізації регіональних програм розвитку малого та середнього бізнесу;
- удосконалити систему методів адміністративної підтримки реалізації інноваційно-інвестиційних проектів, упровадження новітніх технологій і заходів підприємницькими структурами;
- проводити маркетингові дослідження шляхом створення системи територіального маркетингу товарів, послуг, які виробляються в межах регіону;
- удосконалити фінансово-податкову політику підтримки суб'єктів малого підприємництва;
- підвищити ефективність використання створених інституцій ринкової інфраструктури підтримки малого бізнесу;
- забезпечити формування сприятливого інвестиційного клімату, інформаційної відкритості регіону.

Література

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukr.stat.gov.ua>.
2. Мильнер Б.З. Теория организации / Б.З. Мильнер. – [2-е изд., перераб. и доп.]. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 480 с.
3. Статичний збірник “Діяльність малих підприємств” Тернопільщини за 2014 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.te.ukrstat.gov.ua/files/Bul/obs_z1_2014.pdf.
4. Сімків Л.Є. Тенденції розвитку малого підприємництва в Україні в умовах диспропорційності економічного зростання / Л.Є. Сімків, С.А. Побігун // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – № 3. – С. 560-564.

Воляннюк В. В., ст. гр. ФО-41
Стефанів І. Ф., к.е.н., доцент

ФІНАНСОВИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВА: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПОЛІПШЕННЯ

Фінансовий стан підприємства є найважливішою характеристикою його ділової активності і надійності. Він визначає конкурентоздатність підприємства, його потенціал у діловому співробітництві, є гарантом ефективної діяльності як самого підприємства, так і його партнерів.

Проблемам аналізу та поліпшення фінансового стану підприємства присвячено ряд робіт вітчизняних та закордонних вчених, серед яких треба виділити праці Бланка І.О., Олексюка О.С., Ковальова В.В., Стоянової Є.С., Шеремета А.Д., Альтмана Е., Хелферта Е., Рішара Ж. та інших.

Протягом останнього п'ятиріччя на більшості підприємств України відбувалися позитивні кількісні зміни, досягнуті переважно завдяки екстенсивним чинникам розвитку. Однак, тепер ці чинники вже вичерпали свої можливості впливу і не забезпечують прибутковості підприємствам. Сучасний ринок постійно змінюється. Швидкість змін така велика, що саме пристосування до них стає істотною перевагою підприємств у конкурентній боротьбі. У цих умовах підприємства, які прагнуть зміцнити свої конкурентні позиції, повинні орієнтуватися на нові підходи, принципи і методи організації і ведення бізнес-процесів, заснованих на удосконаленні саме внутрішнього механізму управління сталим функціонуванням підприємств. Саме тому першочерговою проблемою на сьогоднішньому етапі розвитку українських підприємств, що виробляють товари чи надають послуги, є пошук альтернативних шляхів покращення їх фінансового стану.